

	T.C.		
	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Program Geliştirme, Değerlendirme ve Güncelleme Kılavuzu	Doküman No	
		İlk Yayın Tarihi	
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	00
		Sayfa	1/9

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Kılavuzun amacı; İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü eğitim-öğretim faaliyetlerinin kalitesini artırmak, program geliştirme, değerlendirme ve güncelleme süreçlerini yeterli temelli bir anlayışla düzenlemek ve eğitim programı içeriğinin yapılandırılmasına ilişkin süreçleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu kılavuz, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde yürütülen teorik ve uygulamalı derslerin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve sürekli iyileştirilmesine ilişkin esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu kılavuz;

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu,
- Hemşirelik Kanunu,
- Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi,
- 26775 sayılı Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik,
- Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP),
- Sağlık Bakanlığı - Hemşirelikte Temel Yetkinlikler Kılavuzu
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği esas alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu kılavuzda geçen;

- AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- Bölüm: Hemşirelik Bölümünü,

- c) Dekan: Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanını,
- d) Eğitim Öğretim Komisyonu: Eğitim programının hazırlanması, izlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumlu akademik komisyonu,
- e) Fakülte: Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- f) HUÇEP: Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programını,
- g) HEPDAK: Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
- h) NANDA-I: Kuzey Amerika Hemşirelik Tanı Derneği (North American Nursing Diagnosis Association)
- i) Öğrenme Çıktısı: Bir dersin veya programın tamamlanmasıyla öğrencilerin edinmesi beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri,
- j) Program: Hemşirelik Lisans Eğitim Programını,
- k) Rektör: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörünü,
- l) Senato: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Senatosunu,
- m) TYYÇ: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesini,
- n) Üniversite: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesini,

ifade eder.

İlkeler

Madde 5- (1) Bu kılavuzun uygulanmasında aşağıdaki ilkeler esas alınır:

- a) **Yeterlik Temelli Yaklaşım:** Programın geliştirilmesi, değerlendirilmesi ve güncellenmesinde yeterlik temelli bir anlayış benimsenir.
- b) **Kalite Güvencesi:** Eğitim-öğretim faaliyetlerinde kalite güvence sisteminin sürdürülebilirliği öncelikli hedef olarak kabul edilir.
- c) **Sürekli İyileştirme:** Program geliştirme süreçlerinde sürekli değerlendirmeler yapılarak iyileştirme esası gözetilir.
- d) **Katılımcılık:** Program geliştirme süreçleri ile ilgili paydaşların aktif katılımı sağlanır.
- e) **Ulusal ve Uluslararası Uyumluluk:** Program, ulusal ve uluslararası yeterlik çerçeveleri (THD Hemşireler İçin Etik İlke ve Sorumluluklar, The ICN Code of Ethics for Nurses, Avrupa Birliğinin 2005/36/EC ve 2013/55/EU sayılı direktifleri vb.) ile uyumlu olacak şekilde düzenlenir.
- f) **Yerel ve Evrensel Gelişmelere Duyarlılık:** Geliştirilecek ve güncellenecek program, yerel ihtiyaçlara ve evrensel bilgi ve becerilere erişimi hedefler.
- g) **Veriye Dayanan Anlayış:** Programın değerlendirme ve geliştirme süreçlerinde bilimsel verilere dayanan karar alma anlayışı esas alınır.

Hedefler

Madde 6- (1) Bu kılavuz ile aşağıdaki hedeflere ulaşılması amaçlanmaktadır:

- a) **Programın kalitesini artırmak:** Eğitim-öğretim programlarının yeterlik temelli olarak geliştirilmesini sağlayarak akademik kaliteyi yükseltmek.
- b) **Sürdürülebilir kalite güvence sistemi kurmak:** Eğitimde yeterliğe dayalı kalite güvence sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak.
- c) **Ulusal ve uluslararası standartlara uyum sağlamak:** Programların ulusal ve uluslararası yeterlik çerçeveleri ile uyumunu güvence altına almak.
- d) **Öğrenci merkezli yaklaşımı benimsemek:** Programı, öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirecek şekilde tasarlamak ve uygulamak.
- e) **Sürekli değerlendirme ve güncelleme yapmak:** Programın, güncel ihtiyaçlar ve eğitim standartlarına uygun olarak sürekli değerlendirilmesini ve iyileştirilmesini sağlamak.
- f) **Paydaş katılımını sağlamak:** Program geliştirme süreçlerine paydaşların etkin katılımını teşvik ederek çok yönlü bir bakış açısı oluşturmak.
- g) **Yerel ve evrensel gereksinimlere yanıt vermek:** Eğitim-öğretim faaliyetlerini, yerel ihtiyaçları gözetirken evrensel standartlara uygun hale getirmek.
- h) **Eğitim ve öğretimde yenilikçiliği desteklemek:** Yenilikçi yaklaşımlar ve teknolojilerin kullanımıyla eğitim-öğretim süreçlerini geliştirmek.

İKİNCİ BÖLÜM

Program İçeriğini Oluşturma, Geliştirme, Değerlendirme ve Güncelleme Esasları

Eğitim Programı İçeriğini Oluşturma ve Program Geliştirme

Madde 7- (1) Eğitim programının içeriği, programın misyonu ve amaçlarıyla uyumlu olacak şekilde tasarlanır. Bu kapsamda, programdaki dersler, teorik bilgi kazandırırken aynı zamanda, öğrencilerin klinik becerilerini geliştirmeyi de hedeflemektedir. Ders içerikleri, program çıktılarının kazanımını destekleyecek şekilde yapılandırılır ve her bir dersin program çıktıları ile öğrenim çıktıları karşılaştırılır.

(2) Hemşirelik lisans programı; teorik dersler, laboratuvar uygulamaları, klinik/saha uygulamaları ve sekizinci yarıyılta yürütülen intern uygulamaları olmak üzere dört temel bileşen üzerine yapılandırılır. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans programı en

az 240 AKTS'lik toplam krediye sahip olup, her yarıyılıda öğrencinin ortalama 30 AKTS yükü taşıması esastır. Eğitim müfredatı, hemşirelik eğitiminde ülke genelinde standardizasyon sağlamak amacıyla hazırlanan Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP), Resmi Gazetede 02.02.2008 tarih ve 26775 Resmi gazete sayısı ile yayınlanan “Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik” ve Avrupa Birliği kriterleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Öğrenciler ilgi duydukları alanlarda ulusal ve uluslararası bilimsel etkinliklere ve değişim programlarına katılımları özendirilir ve desteklenir. Öğrencilere yabancı dil imkanı (İngilizce, Rusça, İspanyolca, Arapça), başka bir programla yandal ya da çift anadal yapma imkanı ve Uluslararası değişim programları ile yurt dışında eğitim imkanı sunulur.

Madde 8- (1) Geliştirilecek program, alana özgü belirlenen program yeterliklerini sağlamak koşuluyla aşağıdaki unsurları içerir:

- a) Teorik, laboratuvar ve uygulamalı zorunlu dersler
- b) Bölüm seçmeli dersleri
- c) Üniversite genelinde sunulan ortak seçmeli dersler

(2) Bölümün eğitim programı, alana özgü program geliştirme gerekçeleri ve yeterliklere ulaşmayı hedefleyen bir içerikle hazırlanır. Bu program aşağıdaki esaslara uygun olarak düzenlenir:

- a) **Kredi ve AKTS Uyum:** Lisans programı, ulusal kredi ve AKTS iş yükü esas alınarak İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinin Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği doğrultusunda hazırlanır. Tüm derslerin AKTS değerleri, teorik ders saati, uygulama, laboratuvar, ödev, proje, sınav hazırlığı ve staj gibi bileşenler dikkate alınarak hesaplanır.
- b) **Dil ve İçerik Düzeni:** Program yeterlikleri ve ders içerikleri, Eğitim Öğretim Komisyonu tarafından Kalite Yönetim Sistemindeki ilgili dokümanlar esas alınarak hazırlanır.
- c) **Ortak Karar ve Onay Süreci:** Program, Eğitim Öğretim Komisyonu tarafından hazırlanır. Daha sonra, bölüm kurulunun onayı ile fakülte yönetim kuruluna sunulur.
- d) **Komisyon ve Senato Süreci:** Fakülte yönetim kurulunda gerekçesiyle birlikte görüşülen program, Eğitim ve Bologna Eşgüdüm Komisyonuna gönderilir. Komisyonda görüşülen program, Üniversite Senatosuna sunulur ve yürürlüğe girer.

(3) Eğitim programı HUÇEP çerçevesinde; mesleki dersleri, temel ve davranış bilimleri derslerini kapsayacak şekilde yapılandırılır. Eğitim programının en az % 70'i HUÇEP-2022'nin

tamamını kapsayacak şekilde düzenlenir ve kalan kısmın ise kurumun misyonu, vizyonu ve hedefleri doğrultusunda zorunlu ve seçmeli derslerden oluşacak şekilde geliştirilir.

(4) Eğitim programının içeriği, toplumun öncelikli sağlık sorunları ve sağlık gereksinimleri, sağlığın sosyal belirleyicileri ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile ilgili konuları kapsar. Toplumun öncelikli sağlık sorunları ve gereksinimleri; bu konularda yapılan güncel araştırma sonuçları, Sağlık Bakanlığı ve diğer bakanlıkların uyguladığı programlar ve projelerin sonuçları, TÜİK Sağlık İstatistiklerinin sonuçları ve uzman görüşleri ile belirlenir. Eğitim programında kronik hastalıklar (hipertansiyon, Diyabetes Mellitus, Kalp Hastalıkları), nadir hastalıklar (SMA, Akromegali) ve genetik hastalıklar (Kanser vb.), obezite, halk sağlığı sorunları gibi toplumun sağlığını tehdit eden sorunlara yönelik derslerle öğrencilere bu konularda farkındalık kazandırılır.

Program İzleme ve Değerlendirme

Madde 9 – Eğitim programı her akademik yıl sonunda Hemşirelik Bölümü Eğitim Öğretim Komisyonu tarafından izlenir. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nin belirlediği standartlar doğrultusunda aşağıdaki hususlar dikkate alınarak değerlendirilir.

- a) İç ve dış paydaşların beklenti ve önerileri,
- b) Hemşirelik Bölümü Eğitim Öğretim Komisyonunun izleme çalışmalarıyla tespit edilen ihtiyaçlar,
- c) İZÜ Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları
- d) Ulusal ve uluslararası eğitim standartlarındaki değişiklikler,
- e) Program yapıcı üst kurul ve kurumların (ör. YÖK) beklentileri,
- f) Öğrenci memnuniyetine ilişkin anket sonuçları,
- g) Öğretim elemanı görüşleri,
- h) Ders değerlendirme sonuçları (sınav başarı analizleri)
- i) Mezun geribildirimleri

Bu değerlendirmeler, programın güncelliğini ve etkinliğini sağlayarak sürdürülebilir bir kalite anlayışıyla iyileştirilmesini amaçlar.

Program Güncelleme

Madde 10 – Program güncelleme, aşağıda belirtilen esaslar ve işlemler doğrultusunda gerçekleştirilir:

- a) Güncellenecek programdaki derslerin; yıllık listeleri, kodları, isimleri, zorunlu veya seçmeli olma durumu, verileceği dönemi, AKTS kredisi, varsa ön koşulu, yeni derslerin eklenmesi, mevcut derslerin kaldırılması, derslerin birleştirilmesi veya ayrılması gibi

hususlar belirlenir.

- b) İzleme sonuçlarına göre programda eksiklik tespit edilmesi hâlinde, ilgili derslerde içerik veya yöntem değişikliği Eğitim Öğretim Komisyonu tarafından önerilir. Yapılan öneriler, Hemşirelik Bölüm Kurulu'nda değerlendirilir. Mevzuata uygun bulunan güncellemeler, Fakülte Yönetim Kuruluna iletilir. Fakülte yönetim kurulunda gerekçesiyle birlikte görüşülen program güncellemeleri, Eğitim ve Bologna Eşgüdüm Komisyonuna gönderilir. Komisyonda görüşülen program güncellemeleri, Üniversite Senatosuna sunulur ve yürürlüğe girer.
- c) Program yeterlikleri ve bu yeterliklerin TYYÇ ile ilişkisi, derslerin kazanım/öğrenme çıktıları, içerikleri, haftalık ders programları, değerlendirme ölçütleri, eğitim-öğretim faaliyetleri ve ders dışı uygulamaların kazanımlarındaki değişiklikleri içerir.
- d) Güncellemeler, belirlenen program güncelleme takvimine uygun olarak yapılır.
- e) Güncellemeler, Hemşirelik Bölümü Eğitim Öğretim Komisyonu tarafından yürütülür ve Hemşirelik Bölüm Başkanlığı tarafından denetlenir.

Program Geliştirme ve Değerlendirme Süreci İşlem Basamakları

Madde 11 – Program geliştirme ve değerlendirme sürecine ilişkin işlem basamakları aşağıda sıralanmıştır. Süreç boyunca Müfredat Güncelleme Kontrol Listesi, Öğretim Planlarının Güncellenmesi İş Akışı ve Ders Değerlendirme Formu dikkate alınır.

- a) **İhtiyaç Analizi:** Programın mevcut durumu değerlendirilir ve ihtiyacı belirlenir.
- b) **Hedef Belirleme ve Yeterlik Tanımlama:** Programın amaçları ve kazanılması hedeflenen yeterlikler tanımlanır.
- c) **İçerik Belirleme:** Ders içerikleri, dersin yapısına uygun içerik belirleme yaklaşımlarına göre hazırlanır.
- d) **Materyal Seçme ve Geliştirme:** Dersin amacı ve içeriğine uygun olarak öğretim materyali seçilir ve/veya geliştirilir.
- e) **Eğitim-Öğretim Süreci:** Eğitim-öğretim süreci planlanır ve uygulamaya hazır hale getirilir.
- f) **Teknolojik Entegrasyon:** Eğitim-öğretim sürecinde kullanılacak teknolojik araç/gereç ve ortamlar seçilir.
- g) **Sosyal Sorumluluk veya Toplumsal Katkı:** Programda sosyal sorumluluk veya toplumsal katkı boyutu olan derslere/konulara yer verilir.
- h) **Kurumsal Onay:** Hazırlanan program, ilgili kurul ve Senato süreçlerinden geçirilerek onaylanır.
- i) **Sürekli İyileştirme:** Eğitim programı, düzenli olarak gözden geçirilir ve gerekli

güncellemeler yapılır.

Kalite Güvencesi

Madde 12 – Program, üniversitenin iç kalite güvence sistemiyle uyumlu şekilde yürütülür. Hemşirelik alanındaki ulusal akreditasyon kriterleri (örneğin HEPDAK) dikkate alınarak sürekli izleme ve iyileştirme döngüsü işletilir. Bu kapsamda eğitim programının içeriği, belirli aralıklarla ve gerekli durumlarda Eğitim Öğretim Komisyonunda gözden geçirilir. Komisyon üyeleri tarafından detaylı bir şekilde incelenerek olumlu ve olumsuz yanları tartışılır. Gerekli değerlendirmelerden sonra eğitim programında değişiklikler yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İşbirlikleri ve Uygulama Protokolleri

Madde 13 – Klinik/saha uygulama ve intern programı kapsamında, kamu kurumları için İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü ile işbirliği yapılır. Hazırlanan İşbirliği Protokolü, Rektörlük tarafından imzalanır ve yürütülür, uygulamalarda öğrencinin güvenliği, sigorta işlemleri ve etik kurallar dikkate alınır.

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 14 – Bu kılavuzda yer almayan konularda, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile Hemşirelik Bölümü Kurulu kararları esas alınır.

Yürürlük

Madde 15 – Bu kılavuz, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Yönetim Kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 – Bu kılavuz hükümleri, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı tarafından yürütülür.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Standart 3 Çalışma Grubu	Akreditasyon Komisyonu	Prof. Dr. Ayşe Nefise BAHÇECİK Dekan